

ΈΤΣΙ

έτσι, επίρρ. [<μσν. ἔτσι <αρχ. οὐτωςί]. **1.** με αυτόν τον τρόπο. (Λαϊκό τραγούδι: *χτύπησε τα πόδια σου πάνω στον ασίκικο χορό, έτσι μου αρέσεις έτσι σ' αγαπώ*). **2.** χωρίς λόγο: «γιατί του πέταξες την πέτρα του ανθρώπου; -Έτσι». **3α.** το αρσ. και θηλ. ως άκλ. ουσ. **ο έτσι, η έτσι**, με της κτητ. αντων. *μου, σου, του, της, μας, σας, τους, των*, ο εραστής, ο ερωμένος, ο γκόμενος, η ερωμένη, η γκόμενα: «την είδα αγκαλιά με τον έτσι της || τον είδα με την έτσι του να κάνει βόλτα στην παραλία || πήραν τις έτσι τους και πήγαν στη θάλασσα». **β.** (γενικά) ο τάδε, η τάδε: «ποιος ήταν ο έτσι που σε ζητούσε;». **γ.** λέγεται και αντί ονόματος, όταν δε γνωρίζουμε ή όταν δε θέλουμε να πούμε το όνομα κάποιου: «ήρθε ο έτσι και σε ζητούσε». Συνήθως, αν βρίσκεται το άτομο αυτό στην ομήγυρη, το δείχνουμε στον ενδιαφερόμενο με ένα διακριτικό νεύμα του κεφαλιού και, αν λείπει, κάνουμε κάποια ιδιαίτερη χειρονομία για να καταλάβει ο άλλος περί τίνος πρόκειται. Αν δηλ. έχει μεγάλα αφτιά, πιέζουμε από πίσω τ' αφτιά μας για να πάρουν μεγαλύτερο μέγεθος, αν έχει μεγάλη μύτη σέρνουμε τα δάχτυλα της παλάμης μας σε όλο το μήκος της μύτης μας προχωρώντας ακόμη πιο πολύ προς τα έξω, αν έχει γαμψή μύτη φέρνουμε το δείκτη μας σε γαμψή στάση επάνω από τη μύτη μας κ.λπ. **4.** σε ερωτηματικό τύπο **έτσι;** επαναλαμβάνεται χωρίς λόγο συχνά πυκνά σε μια συνομιλία: «ο φίλος σου ήρθε από κεινο το δρόμο, έτσι; Εγώ ερχόμουν από τον άλλον, έτσι; Ποιος σου είπε ότι ερχόμασταν μαζί; Αν ερχόμασταν μαζί, θα μας έβλεπε όλος ο κόσμος, έτσι;». (Ακολουθούν 89 φρ.)

- βγαίνει έτσι δουλειά! βλ. λ. [δουλειά](#).

- για κάνε έτσι το κεφάλι σου! βλ. λ. [κεφάλι](#).

- για το έτσι μου, για την ιδιοτροπία μου ή για το πείσμα μου: «αν θα τον κυνηγήσω, θα τον κυνηγήσω μόνο και μόνο για το έτσι μου»

- γιατί είσαι έτσι; τι έχεις, τι σε απασχολεί, τι σε προβληματίζει.

- γιατί έτσι; δηλώνει απορία: «θα χωρίσω με τη γυναίκα μου. -Γιατί έτσι; Εσείς φαινόσασταν τόσο ευτυχισμένοι!»

- γίνεται έτσι δουλειά! βλ. λ. [δουλειά](#).

- δε θα περάσει έτσι ή δε θα τ' αφήσω να περάσει έτσι, απειλητική έκφραση με την οποία διαβεβαιώνουμε κάποιον που μας έβλαψε ή που ενήργησε με δόλο σε βάρος μας πως εν καιρώ θα ενεργήσουμε κατάλληλα για να τον εκδικηθούμε ή για να του τιμωρήσουμε: «η πουστιά που μου 'κανες δε θα περάσει έτσι»

- δεν είναι έτσι, έκφραση αμφισβήτησης για τον τρόπο με τον οποίο αναφέρει κάποιος σε κάποιον ή κάποιους ένα γεγονός: «έχεις δικαίωμα να πεις τη γνώμη σου, αλλά δεν είναι έτσι»

- δεν είναι έτσι τα πράγματα, βλ. λ. [πρά\(γ\)μα](#).

- δεν έπρεπε ο Θεός να μου τα κοιμήσει έτσι, βλ. λ. [Θεός](#).

- δίνω έτσι ή δίνω στο έτσι, δίνω δωρεάν, δωρίζω, χαρίζω: «όταν του περισσεύει κάτι, το δίνει έτσι || μ' αρέσει να δίνω στο έτσι ό,τι μου περισσεύει»

- έμεινα έτσι! έμεινα εμβρόντητος, κατάπληκτος: «είναι τόσο ωραία γυναίκα που, μόλις την είδα, έμεινα έτσι! || μόλις τον είδα να σηκώνει το χέρι του για να χτυπήσει τον πατέρα του, έμεινα έτσι!»

- ένα έτσι να κάνω... ή μια έτσι να κάνω..., βλ. λ. [κάνω](#).

- έστω κι αν είναι έτσι, παραδοχή των λεγόμενων κάποιου, ακόμη και αν δεν τα πιστεύουμε ή δεν τα υιοθετούμε αλλά μόνο και μόνο για να εκφράσουμε και τη δική μας άποψη: «έστω κι αν είναι έτσι όπως μου τα λες, πάλι δε θα μπορέσουμε να φέρουμε σε πέρας τη δουλειά». (Λαϊκό τραγούδι: *έστω κι αν είναι έτσι, έξω κι αν έχω*

πέσει, εσύ που μου 'λεγες πως μ' αγαπάς τώρα πού πας, τώρα πού πας)·

- έτσι αλλιώς, βλ. φρ. έτσι κι αλλιώς·

- έτσι, αλλιώς κι αλλιώςτικά, όχι πολύ καλά, όχι σύμφωνα με το αναμενόμενο: «πώς τα πας με την καινούρια σου δουλειά; -Έτσι, αλλιώς κι αλλιώςτικά». Πολλές φορές, χωρίς λόγο αλλά περισσότερο για τη ρίμα, η φρ. έκλεινε με το και Πασαλιμανιώτικα ή τη λ. αυτή την έλεγε αμέσως μετά ο συνομιλητής, μόλις ο άλλος έλεγε τη λ. αλλιώςτικά·

- έτσι γουστάρω ή έτσι μου γουστάρει, βλ. λ. [γουστάρω](#)·

- έτσι δεν είναι; ή δεν είναι έτσι; **α.** έκφραση με την οποία θέλουμε να μας επιβεβαιώσει ο συνομιλητής μας αν θα ενεργήσει σύμφωνα με αυτό που τον ρωτήσαμε προηγουμένως: «θα 'ρθεις κι εσύ στην εκδρομή μας, έτσι δεν είναι;». **β.** έκφραση με την οποία θέλει ο συνομιλητής μας επιβεβαίωση σε αυτά που μόλις μας είπε: «θα 'ρθεις κι εσύ μαζί μας, δεν είναι έτσι;». **γ.** έκφραση με την οποία θέλουμε να μας επιβεβαιώσει ο συνομιλητής μας πως σωστά ενεργήσαμε με τον τρόπο που του αναφέραμε προηγουμένως: «κι επειδή μ' έβριζε συνέχεια χωρίς λόγο, τον πλάκωσα στο ξύλο, έτσι δεν είναι;»·

- έτσι ε! συμπερασματική έκφραση από τα λεγόμενα ή τη στάση του συνομιλητή μας, που δηλώνει αγανάκτηση, λύπη, παράπονο ή και επιθετική διάθεση: «εσύ μπορεί να με βοήθησες στο παρελθόν, εγώ όμως δε θέλω να σε βοηθήσω. -Έτσι ε!». (Λαϊκό τραγούδι: *έτσι ε, έτσι ε, τώρα να δεις τι θα σου κάνω*)·

- έτσι είναι η ζωή, βλ. λ. ζωή·

- έτσι έχει η υπόθεση, βλ. λ. υπόθεση·

- έτσι έχει το ζήτημα, βλ. λ. ζήτημα·

- έτσι έχει το θέμα, βλ. λ. [θέμα](#)·

- έτσι έχει το πράγμα ή έτσι έχουν τα πράγματα, βλ. λ. [πρά\(γ\)μα](#)·

- έτσι ή αλλιώς, σε κάθε περίπτωση, σε κάθε περίπτωση, με οποιαδήποτε μέθοδο ή τακτική, με οποιοδήποτε μέσο: «μη στενοχωριέσαι, γιατί έτσι ή αλλιώς θα τακτοποιηθεί η υπόθεσή σου»·

- έτσι θα πάρουμε την Πόλη; βλ. λ. Πόλη·

- έτσι θέλω, βλ. λ. φρ. έτσι γουστάρω. (Λαϊκό τραγούδι: *πιστεύω είχε στη ζωή γούστο μου κι έτσι θέλω, και οι ρεμπέτες οι παλιοί του βγάζαν το καπέλο*)·

- έτσι και... **α.** στην περίπτωση που ..., αν τυχόν..., όταν...: «έτσι κι αποφασίσει να κάνει κάτι, δεν τον σταματάει τίποτα || έτσι και σε δει, σ' αρχίζει αμέσως στην πάρλα». (Λαϊκό τραγούδι: *έτσι και σε δει η νοικοκυρά μου και ρωτήσει τι θες στην κάμαρά μου, πες της καθαρά πως είσαι η κυρά μου*). **β.** δηλώνει και απειλή: «έτσι και σε πιάσω, θα σε σπάσω στο ξύλο»·

- έτσι και κάνεις ότι... ή έτσι και κάνεις πως..., με την παραμικρή σου αντίδραση, με την παραμικρή σου ενέργεια: «έτσι και κάνεις ότι βήχεις την ώρα που μιλάει, μαύρο φίδι που σ' έφαγε || έτσι και κάνεις πως αργείς λίγο το πρωί, σε διώχνει αμέσως απ' τη δουλειά του»·

- έτσι και κάνω ότι... ή έτσι και κάνω πως..., από τη στιγμή που εκδηλώνομαι, που προβαίνω σε κάποια ενέργεια: «έτσι και κάνω ότι φεύγω, όλοι μ' ακολουθούν || έτσι και κάνω πως αγριεύω, όλοι κάθονται στ' αβγά τους»·

- έτσι και σπάσει ο διάβολος το πόδι του (το ποδάρι του), βλ. λ. [διάβολος](#)·

- έτσι κάνετε (εσείς) στο χωριό σας; βλ. λ. [χωριό](#)·

- έτσι κι αλλιώς, σε κάθε περίπτωση, πάντως, οπωσδήποτε: «μη στενοχωριέσαι, γιατί έτσι κι αλλιώς αυτό που πρέπει να γίνει θα γίνει || αφού έτσι κι αλλιώς θα 'ρθει, γιατί λοιπόν στενοχωριέσαι;». (Λαϊκό τραγούδι: *θέλω να 'ρθω μα φοβάμαι, φοβάμαι, έτσι κι αλλιώς πάλι μόνος μου θα 'μαι*).
- έτσι κι έτσι, ούτε καλά ούτε άσχημα, μέτρια. Τις πιο πολλές φορές, δίνεται ως απάντηση στην ερώτηση ενδιαφέροντος κάποιου *πώς είσαι ή πώς πας ή πώς τα πας ή πώς πάνε οι δουλειές ή πώς πάνε τα πράγματα*. Συνών. *μέτζο μέτζο*.
- έτσι κι έτσι θα... (αναφέρεται αμέσως ο λόγος που επαναλαμβάνεται) αφού: «έτσι κι έτσι θα πας που θα πας στο σπίτι, φέρε μου κι εκείνο το βιβλίο που μου χρειάζεται».
- έτσι λες; αυτή είναι γνώμη σου(:): «να δεις που θα 'ρθει και θα σου ζητήσει συγνώμη. -Έτσι λες;».
- έτσι λες ε! βλ. φρ. *έτσι λες(:)*.
- έτσι μου βγαίνει, συμπεριφέρομαι με ένα συγκεκριμένο τρόπο αυθόρμητα: «δεν ξέρω γιατί αντιδρώ απότομα, όταν ακούω κουβέντα για πολιτικά, αλλά έτσι μου βγαίνει».
- έτσι μου κάπνισε, ενήργησα όπως ενήργησα ή είπα ό,τι είπα, χωρίς κανένα συγκεκριμένο λόγο, αλλά από παρόρμηση ή από επιπολαιότητα: «τι μου ζητάς τώρα να σου πω γιατί έκανα αυτό που έκανα. Έτσι μου κάπνισε».
- έτσι μου κατέβηκε, βλ. συνηθέστ. *έτσι μου κάπνισε*.
- έτσι μου 'ρθε, βλ. φρ. *έτσι μου κάπνισε*.
- έτσι μου 'ρχεται να..., νιώθω τη διάθεση να προβώ σε κάποια παρορμητική ενέργεια, αρνητική ή θετική, που θα είναι ή οδυνηρή για κάποιον ή που θα τον ξαφνιάσει: «έτσι μου 'ρχεται να τον σπάσω στο ξύλο || έτσι μου 'ρχεται να πάρω το τρένο και να πάω να τη βρω || έτσι μου 'ρχεται να την αρχίσω στα φιλιά».
- έτσι μου σηκώθηκε, βλ. φρ. *έτσι μου κάπνισε*.
- έτσι μου τη βίδωσε, βλ. φρ. *έτσι μου κάπνισε*.
- έτσι μου την έδωσε, βλ. φρ. *έτσι μου κάπνισε*.
- έτσι μου φαίνεται, βλ. λ. [φαίνομαι](#).
- έτσι μου φαίνεται να..., βλ. λ. [φαίνομαι](#).
- έτσι μπράβο! βλ. λ. *μπράβο*.
- έτσι να κάνει η σούφρα σου, βλ. λ. [σούφρα](#).
- έτσι να κάνει ο κώλος σου, βλ. λ. [κώλος](#).
- έτσι να κάνω το δαχτυλάκι μου, βλ. λ. [δαχτυλάκι](#).
- έτσι να κάνω το δάχτυλό μου, βλ. λ. *δάχτυλο*.
- έτσι νομίζεις; βλ. λ. *νομίζω*.
- έτσι ντε! βλ. λ. [ντε](#).
- έτσι που..., αφού, επειδή, με τον τρόπο που...: «έτσι που μου μιλάς, καταλαβαίνω πως δε θέλεις να ξανακάνουμε

παρέα || έτσι που τρέχεις, θα σκοτωθούμε»·

- έτσι που είναι ο καιρός, χέσε και πέσε, βλ. λ. [καιρός](#)·

- έτσι που λες, καταληκτική φρ. μιας διήγησης, μιας εξιστόρησης συμβάντος ή συμβάντων, με την έννοια ακριβώς αυτό συνέβη, ακριβώς αυτά συνέβησαν· βλ. και φρ. που λες, λ. λέω·

- έτσι που πας ή έτσι που το πας, με τον τρόπο που ενεργείς, με τη στάση που κρατάς, ιδίως απέναντί μου: «έτσι που το πάς, δεν τις γλιτώνεις τις φάρες σου». (Λαϊκό τραγούδι: **έτσι που πας**, θες να με βάλεις σε μπελά, έχει κι η τόση περηφάνια τα όριά της και μην κορδώνεσαι, πως σ' αγαπώ τρελά, γιατί η αγλάδα έχει πίσω την ουρά της // **έτσι που το πας** θα μας πεις σε λίγο και πως μας αγαπάς)·

- έτσι σ' έμαθαν να λες; βλ. φρ. έτσι σου είπαν να λες(;)·

- έτσι σε θέλω, έκφραση επιδοκιμασίας σε άτομο που είπε ή έκανε κάτι: «έτσι σε θέλω, μη φοβάσαι κανέναν, όταν πρόκειται για το δικίο σου»·

- έτσι σου είπαν να λες; έκφραση έντονης αμφισβήτησης ή διαμαρτυρίας στα λεγόμενα κάποιου που είναι εντελώς αντίθετα προς τα συμφέροντά μας ή από αυτό που πιστεύουμε: «μόλις τελειώσετε τη δουλειά, θα 'ρθείτε να πληρωθείτε μετά από ένα μήνα. Έτσι σου είπαν να λες;»·

- έτσι σου φαίνεται! βλ. λ. [φαίνομαι](#)·

- έτσι σου φάνηκε, βλ. λ. [φαίνομαι](#)·

- έτσι την είδα τη δουλειά ή έτσι την έχω δει τη δουλειά, βλ. λ. [δουλειά](#)·

- έτσι την έκοψα τη δουλειά ή έτσι την έχω κόψει τη δουλειά, βλ. λ. [δουλειά](#)·

- έτσι το 'χετ' εδώ; ή έτσι το 'χετ' εσείς; ή έτσι το 'χετ' εσείς εδώ; ειρωνική έκφραση σε κάποιον ή κάποιους, που δε μας συμπεριφέρονται καθώς πρέπει ή που ενεργούν απροκάλυπτα σε βάρος μας, χωρίς να νοιάζονται για τυχόν συνέπειες: «έτσι το 'χετ' εσείς εδώ; Προσκαλείτε κάποιον στο σπίτι σας και μετά από λίγο κάνετε πως νυστάζετε για να τον αναγκάσετε να φύγει; || έτσι το 'χετ' εδώ; Παίρνετε πρώτα τα λεφτά του κόσμου και δεν τους στέλνετε στη συνέχεια αυτά που σας παρήγγειλαν;»·

- έτσι το 'χουμ' εδώ ή έτσι το 'χουμ' εμείς ή έτσι το 'χουμ' εμείς εδώ, με αυτόν τον τρόπο συνηθίζουμε να συμπεριφερόμαστε, είναι μέρος από τα ήθη και τα έθιμα του τόπου μας: «όταν δούμε κάποιον περαστικό που έχει την ανάγκη μας, τον φιλοξενούμε στο σπίτι μας, γιατί έτσι το 'χουμ' εμείς εδώ». Ο πλ. και όταν το άτομο μιλάει μόνο για τον εαυτό του·

- έτσι τον βρίσκω τον καιρό, έτσι τον αρμενίζω, βλ. λ. καιρός·

- έτσι φαίνεται, βλ. λ. [φαίνομαι](#)·

- ζευγαρώνει ο Θεός δυο κακούς, κι έτσι χαλάει μαζί δυο σπίτια, βλ. λ. [σπίτι](#)·

- κι έτσι, αλλιώς κι αλλιώς, έκφραση με την οποία εννοούμε όλα όσα προηγουμένως έχουμε εξιστορήσει με λεπτομέρειες και χωρίς φόβο για την εξελικτική πορεία μιας υπόθεσης: «μας τα 'πε όλα απ' την αρχή με το νυ και με το σίγμα, κι έτσι, αλλιώς κι αλλιώς, μπορέσαμε κι εμείς να βγάλουμε μια άκρη». Πολλές φορές, χωρίς λόγο, αλλά περισσότερο για τη ρίμα, η φρ. κλείνει με το και Πασαλιμανιώτικα ή τη λ. αυτή την έλεγε αμέσως μετά ο συνομιλητής, μόλις ο άλλος έλεγε τη λ. αλλιώς·

- λες να 'ν' έτσι; μήπως αληθεύει(;): «εγώ πιστεύω πως είναι αθώος. -Λες να 'ν' έτσι, κι άδικα κατηγορήσαμε τον άνθρωπο;». Πολλές φορές, της φρ. προτάσσεται το ρε·

- με το έτσι θέλω, αυθαίρετα, αναγκαστικά, ετσιθελικά: «με το έτσι θέλω δεν κάνεις τίποτα || αυτές οι δουλειές δε γίνονται με το έτσι θέλω, αλλά χρειάζεται πολιτική»·
- μην κάνεις έτσι, βλ. φρ. πώς κάνεις έτσι(!)·
- μια έτσι, μια αλλιώς, με συνεχείς διαφοροποιήσεις, με συνεχείς μεταβολές: «μια έτσι, μια αλλιώς, δε λείπει ακόμη να σταθεροποιηθεί η υγεία του»·
- μου βγήκε στο έτσι ή μου τη βγήκε στο έτσι, ενήργησε, μου συμπεριφέρθηκε με προκλητικό τρόπο: «κι εκεί που καθόμασταν ήσυχα και κουβεντιάζαμε με την παρέα μου, ήρθε ο δικός σου και μου τη βγήκε στο έτσι». Από την αναστάτωση που νιώθει κανείς, όταν κάποιος του συμπεριφερθεί προκλητικά, χωρίς ιδιαίτερο λόγο. Για συνών. βλ. φρ. μου βγήκε ανάποδα ή μου τη βγήκε ανάποδα ή μου τη βγήκε στο ανάποδο, λ. ανάποδος·
- μου τη βάρωσε στο έτσι, ενήργησα ή συμπεριφέρθηκα με τον συγκεκριμένο τρόπο, χωρίς κανέναν ιδιαίτερο λόγο: «κι εκεί που καθόμασταν, μου τη βάρωσε στο έτσι κι έφυγα || μόλις τον είδα, μου τη βάρωσε στο έτσι και του άστραψα ένα μπάτσο»·
- μου την έδωσε στο έτσι, βλ. φρ. μου τη βάρωσε στο έτσι·
- μπορεί να βγει έτσι δουλειά! βλ. λ. [δουλειά](#)·
- μπορεί να γίνει έτσι δουλειά! βλ. λ. [δουλειά](#)·
- όπως τον βρίσκω τον καιρό έτσι τον αρμενίζω, βλ. λ. [καιρός](#)·
- όχι κι έτσι! εκφράζει έντονη αποδοκιμασία ή δυσαρέσκεια για κάτι, που θεωρούμε πως έγινε με υπερβολικό τρόπο: «είπαμε να 'σαι αυστηρός, αλλά όχι κι έτσι!»·
- παίρνω έτσι ή παίρνω στο έτσι, παίρνω δωρεάν: «μόλις είναι να πάρει κάτι στο έτσι, μπορεί να περιμένει με τις ώρες»·
- παίρνω τα πράγματα έτσι όπως (μου) έρχονται, βλ. λ. [πρά\(γ\)μα](#)·
- παίρνω τη ζωή έτσι όπως (μου) έρχεται, βλ. λ. ζωή·
- πώς κάνεις έτσι! βλ. λ. πώς·
- πώς (κι) έτσι και...; βλ. λ. πώς·
- στο έτσι στιλ, βλ. λ. [στιλ](#)·
- τη μια έτσι, την άλλη αλλιώς, με διάφορους τρόπους, ανάλογα με την περίπτωση, ανάλογα με την περίπτωση: «τη μια έτσι, την άλλη αλλιώς καταφέρνω και ξεπερνώ τα προβλήματά μου»·
- το είπε έτσι, το είπε χωρίς να το εννοεί, αλλά, περισσότερο, χάριν αστεϊσμού: «μην παρεξηγιέσαι, αφού ξέρεις πως αυτό που είπα, το είπα έτσι κι όχι για να σε προσβάλλει»·
- το παίζει στο έτσι στιλ, βλ. λ. [στιλ](#)·
- του βγαίνω στο έτσι ή του τη βγαίνω στο έτσι, ενεργώ, συμπεριφέρομαι εναντίον του με προκλητικό: «κάθε φορά που τον βλέπω, κάτι με σπρώχνει από μέσα μου και του τη βγαίνω στο έτσι». Για συνών. βλ. φρ. του βγαίνω ανάποδα ή του τη βγαίνω ανάποδα ή του τη βγαίνω στο ανάποδο, λ. ανάποδος·
- ώστε έτσι ε! βλ. λ. [ώστε](#)·